

A9-0025/2021

8.3.2021 **PRANEŠIMAS**

dėl Direktyvos 2009/81/EB dėl viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityse ir
Direktyvos 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo
įgyvendinimo
(2019/2204(INI))

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas

Pranešėjas: Andreas Schwab

TURINYS

	Psl.
AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA	3
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	8
SAUGUMO IR GYNYBOS KOMITETO NUOMONĖ.....	16
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	22
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	23

AIŠKINAMOJI DALIS. FAKTŲ IR IŠVADŲ SANTRAUKA

Procedūra ir šaltiniai

2019 m. lapkričio 6 d. pranešėjui buvo pavesta parengti pranešimą dėl 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo (toliau – Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyva)¹ ir 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo (toliau – Siuntimo direktyva) įgyvendinimo².

Šio pranešimo dėl įgyvendinimo tikslas – informuoti Parlamentą apie šių dviejų direktyvų įgyvendinimo padėtį, kad plenariniame posėdyje būtų galima padaryti išvadas ir pateikti rekomendacijas dėl konkrečių veiksmų, kurių reikia imtis siekiant pagerinti įgyvendinimą arba galbūt pasiūlyti peržiūrėti teisės aktus. Pranešime bus apžvelgtas šių dviejų direktyvų įgyvendinimas ir taikymas valstybėse narėse, jų poveikis vidaus rinkos atvėrimui gynybos produktams ir Europos gynybos įrangos rinkos (EDEM) sukūrimui bei jų indėlis konsoliduojant Europos gynybos pramoninę ir technologinę bazę (EGPTB), sutelkiant dėmesį į MVĮ dalyvavimą.

Po paskyrimo pranešėjas surinko informaciją ir, rengdamas pranešimą, pasirinko keliais šaltiniais, įskaitant:

- 2020 m. birželio 23 d. internetu vykusį pasikeitimą nuomonėmis su dviem ekspertais ir šešėliniais pranešėjais;
- įgyvendinimo tyrimą „ES gynybos dokumentų rinkinys. Viešųjų pirkimų gynybos srityje ir Siuntimo Bendrijos viduje direktyvos“, kurį parengė Europos Parlamento Parlamentinių tyrimų paslaugų tarnyba (EPRS GD) ir kuris buvo užbaigtas 2020 m. rugsėjo mėn.;
- 2020 m. liepos 15 d. vykusį techninio lygmens posėdį dalyvaujant Gynybos pramonės ir kosmoso generalinio direktorato (DEFIS GD) atstovams.

Surinkęs faktus iš šių šaltinių, pranešėjas nustatė tris pagrindines sritis, į kurias reikia sutelkti dėmesį šiame pranešime, tai: poreikis geriau įgyvendinti gynybos dokumentų rinkinį ir geriau užtikrinti jo vykdymą, Europos gynybos įrangos rinkos (EDEM) sukūrimo perspektyvos ir dabartinio MVĮ dalyvavimo gynybos srityje viešųjų pirkimų rinkose lygio įvertinimas.

Gynybos dokumentų rinkinys. Įžanga

Abiejų direktyvų – jos sudaro vadinamąjį gynybos dokumentų rinkinį – tikslai yra atverti vidaus rinką gynybos produktams, sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniais viešiesiems pirkimams ir sukurti ES masto pramoninę bazę Europos gynybos ir saugumo sektoriuose. Daugelyje valstybių narių buvo vėluojama perkelti direktyvas į nacionalinę teisę ir jas

¹ OL L 216, 2009 8 20, p. 76–136.

² OL L 146, 2009 6 10, p. 1–36.

įgyvendinti. Pirmąją vertinimo ataskaitą Komisija užbaigė 2016 m., joje ji įvertino 2009–2016 m. taikytus įgyvendinimo metodus. Nors Komisijai buvo sunku surinkti pakankamai duomenų iš valstybių narių, ji vis dėlto padarė išvadą, kad direktyvų peržiūrėti nereikia. Tuo metu Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos (IMCO) komitetas nusprendė nesiimti jokių atsakomųjų veiksmų dėl vertinimo.

Poreikis geriau įgyvendinti direktyvas ir geriau užtikrinti jų vykdymą

Pranešėjo nuomone, norint visapusiškai pasiekti gynybos dokumentų rinkinio tikslus ir toliau yra itin svarbu geriau įgyvendinti abi direktyvas. Stebina tai, kad valstybės narės ir toliau nevienodai ir menkai taiko abi direktyvas. Be to, padėtį blogina COVID-19, „Brexit’as“ ir numatomas gynybos išlaidų mažinimas bei MTP ir MTT biudžeto apribojimai. Tokiomis aplinkybėmis svarbu pabrėžti, kad Komisija yra inicijavusi kelias pažeidimų nagrinėjimo procedūras. Pastaruoju metu, 2018 m., buvo pradėtos penkios pažeidimų nagrinėjimo bylos; dvi iš jų dar nagrinėjamos.

Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyva

Siekiant padidinti Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos veiksmingumą ir atitinkamai jos efektyvumą tam, kad visose valstybėse narėse būtų daugiau konkurencijos, skaidrumo ir nediskriminavimo, direktyvą reikia įgyvendinti veiksmingai. Tačiau, pranešėjo nuomone, išlieka labai svarbi kliūtis visapusiškam ir tinkamam šios direktyvos įgyvendinimui:

- tai, kad valstybės narės sistemingai naudoja išimtį pagal direktyvą ir SESV 346 straipsnį, pagal kurią galimo bylinėjimosi atveju numatomas tik taikymas *ex post*, nepaisant Komisijos parengtų aiškinamųjų gairių³. Reikia pabrėžti, kad kelios valstybės narės savo teisės aktuose yra nustačiusios konkrečią procedūrą, taikomą sutartims, kurioms taikomas SESV 346 straipsnio 1 dalies b punktas, dėl to vis dar sunku įvertinti, ar 346 straipsnio išimtis naudojama dėl pagrįstų nacionalinių saugumo interesų apsaugos priežasčių, ar tai tik būdas apriboti Direktyvos 2009/81/EB taikymą. Dėl to kyla klausimų, ar išimčių problemą vis dar reikia spręsti ir teisėkūros priemonėmis (siekiant apriboti naudojimą), ir Komisijai imantis kontrolės ir vykdymo užtikrinimo veiksmų;
- nepakankamas tarpvalstybinės skvarbos ir MVĮ dalyvavimo gynybos srities sutartyse lygis;
- žemas bendradarbiavimo, bendro planavimo, bendro gynybos pajėgumų poreikio suvokimo ir sutarimo dėl technologinio ir strateginio suvereniteto Sąjungos viduje lygis.

Pranešėjas taip pat norėtų pabrėžti kai kurias teigiamas laipsniško direktyvos įgyvendinimo tendencijas:

- didėja valstybių narių skelbimų apie pirkimą ir skelbimų apie sutarties skyrimą skaičius (platformos „Tenders Electronic Daily“ (TED) duomenimis), ir tai dar gana

³ Komisijos pranešimas dėl bendradarbiavimo grindžiamo pirkimo gynybos ir saugumo srityse rekomendacijų (Gynybos ir saugumo srities viešųjų pirkimų direktyva 2009/81/EB) (2019/C 157/01) ir Dviejų Vyriausybės organizuojamų gynybos ir saugumo srityje sutarčių sudarymo gairės (Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/81/EB 13 straipsnio f punktas) (2016/C 450/01).

nauja tendencija, palyginti su viešųjų pirkimų direktyvomis ne gynybos srityje. Tačiau tokia didėjimo tendencija nėra akivaizdi, kalbant apie savanoriškus *ex ante* pranešimus dėl skaidrumo;

- didėja skelbimo rodiklis (t. y. viešųjų pirkimų, surengtų konkurso tvarka naudojantis TED, dalis); jis padidėjo nuo 8,5 proc. 2011–2015 m. iki 21,14 proc. 2016–2018 m. (galima palyginti su viešųjų pirkimų, paskelbtų pagal bendrąją direktyvą, dalimi: vidutiniškai 24 proc.).

Siuntimo direktyva

2016 m. Komisijos vertinime buvo nustatyta keletas veiksmingo Siuntimo direktyvos įgyvendinimo kliūčių, kurių atsirado arba dėl jos perkėlimo į nacionalinę teisę, arba dėl jos nuostatų. Tarp pagrindinių nustatytų problemų buvo poreikis plačiau įgyvendinti esamą su gynyba susijusių produktų siuntimo srities teisės aktų sistemą, gerinti bendrųjų siuntimo licencijų (toliau – BSL) prieinamumą visoje Sąjungoje ir išnagrinėti ribotą sertifikavimo sistemos taikymą.

Didelių problemų, atrodo, kyla dėl nepakankamo BSL įgyvendinimo suderinimo valstybėse narėse, lėto naujų licencijų išdavimo ir sertifikavimo galimybių įgyvendinimo ir skirtingo galimų išimčių, susijusių su išankstiniu leidimu, taikymo masto valstybėse narėse. Kai kuriose valstybėse narėse išnaudojamos visos galimybės taikyti direktyvoje numatytas išimtis, kai kurios naudojasi tik keliomis galimybėmis, o dar kitos nesinaudoja jokiomis. Be to, siuntimas tarp valstybių narių tebėra sudėtingas klausimas, dėl kurio ir toliau susidaro didelė administracinė našta. Tai ypač pasakytina apie bendrųjų siuntimo licencijų naudojimą, kuriam didelių kliūčių vis dar kelia biurokratija ir neišnykstantys skirtumai tarp valstybių narių joms vykdant eksportą į trečiąsias valstybes. Pranešėjas mano, kad dėl to būtina siekti geresnio bendro supratimo, kokie gaminiai yra jautrūs ir turi būti kontroliuojami, o kokie – ne.

Europos gynybos įrangos rinkos (EDEM) sukūrimas

Viešųjų pirkimų politika yra tik vienas iš kelių veiksnių, kuriais grindžiamas senas Sąjungos užmojis sukurti EDEM ir užtikrinti Europos gynybos pramoninės ir technologinės bazės (EGPTB) veiksmingumą ir konkurencingumą. Pastaraisiais metais vis didesnę reikšmę įgyja daugelis kitų susijusių klausimų, įskaitant atsirandantį valstybių narių konsensumą dėl poreikio užtikrinti technologinį ir strateginį suverenitetą ir dėl poreikio apskritai numatyti didesnes išlaidas gynybos srityje ir didesnes investicijas į pagrindines technologijas ir pajėgumus bei gerinti padėtį saugumo srityje. Nuodugni gynybos dokumentų rinkinio sąveikos su kitomis ES gynybos politikos iniciatyvomis (nuolatiniu struktūrizuotu bendradarbiavimu (PESCO), Europos gynybos fondu (EGF), suderinta metine peržiūra gynybos srityje (CARD), Europos gynybos veiksmų planu) analizė yra dar vienas svarstytinas aspektas, kuris nėra įtrauktas į šio pranešimo aprėptį. Tačiau, atsižvelgiant į ES gynybos rinkos sudėtingumą, visapusiškos EDEM sukūrimas vis dar yra didelis sunkumas, kuriam įveikti reikalinga nuoseklesnė viešųjų pirkimų ir pramonės politika. Todėl, kaip pabrėžiama daugelyje tyrimų, beveik nesant specialių NACE ir KN kodų užkertamas kelias bet kokioms pastangoms įvertinti Europos gynybos pramonės struktūros raidą. Nesant tokių duomenų tiesiog neįmanoma įvertinti tikrojo gynybos vertės grandinių europinimo lygio (ypač todėl, kad jos tam tikru mastu sujungiamos su ne gynybos srities, pvz., elektronikos vertės grandinėmis) arba gynybos MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių patekimo į rinką tarpvalstybiniu lygmeniu.

Tačiau pranešėjas mano, kad gynybos dokumentų rinkinio direktyvų tikslai, kaip antai konkurencijos, skaidrumo ir nediskriminavimo valstybėse narėse skatinimas, gali labai padėti kuriant EDEM, o šio rinkinio potencialą dar reikia visapusiškai išnaudoti.

MVĮ dalyvavimas

Pagrindinės problemos, su kuriomis MVĮ susiduria Europos gynybos srities viešųjų pirkimų rinkoje, buvo apibendrintos Komisijos rekomendacijoje (ES) 2018/624 dėl gynybos sektoriaus subtiekiejų ir MVĮ patekimo į tarpvalstybinę rinką⁴, taip pat 2020 m. birželio 23 d. keičiantis nuomonėmis su ekspertais ir EPRS tyrime. Be bendrųjų patekimo į rinką kliūčių, susijusių su geografiniu atstumu, kalbinėmis kliūtėmis ir nepakankamomis žiniomis apie tarpvalstybinę rinką, gynybos sektoriaus MVĮ taip pat susiduria su papildomomis administracinėmis kliūtėmis dėl ypatingo viešųjų pirkimų gynybos srityje dokumentų sudėtingumo ir viešųjų pirkimų gynybos srityje konkursų masto, susirūpinimo dėl tiekimo saugumo, subrangos nuostatų sudėtingumo ir didelių sertifikavimo išlaidų.

Tokiomis sudėtingomis aplinkybėmis gynybos dokumentų rinkinio direktyvų įgyvendinimas Sąjungoje, kaip pažymėta pirmiau, yra įvairus ir netolygus. Taigi, be bendresnių vidaus rinkos atvėrimo ir tiekimo saugumo bei konkurencijos didinimo tikslų, MVĮ dalyvavimo didinimo tikslas yra pasiektas tik iš dalies. Be to, problemų kelia ir tai, kad nėra statistikos ir duomenų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti MVĮ patekimą į gynybos rinką tarpvalstybinio lygmeniu.

Taip pat reikia pažymėti, kad, kalbant apie netiesioginį patekimo į rinką skatinimą ir tiekimo grandinės atvėrimą didesnei tarpvalstybinei konkurencijai, Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos subrangos nuostatos nebuvo labai veiksmingos siekiant didinti MVĮ dalyvavimą gynybos srities viešųjų pirkimų rinkoje. Pagal direktyvos nuostatas valstybės narės gali įpareigoti konkurso laimėtojus (paprastai pagrindinius rangovus) skelbti MVĮ ir subtiekiejams viešus konkursus dėl sutarties dalių taikant konkurencijos principu grįstas procedūras. Tačiau, atrodo, subrangos nuostatomis naudojamos labai retai (nuo 2011 m. buvo paskelbti tik 26 skelbimai dėl subrangos). Tai rodo, kad šios nuostatos neatitinka nei valstybių narių poreikių, nei sektoriaus realijų. Be to, direktyva niekaip neskatinamas vertės grandinių atvėrimas. Atvirkščiai – atrodo, kad būsimas Europos gynybos fondas yra geresnė priemonė formuoti Europos lygmens vertės grandines.

Be to, lūkesčių nepateisina ir Siuntimo direktyvos 9 straipsnyje numatytų sertifikavimo mechanizmų pridėtinės vertės vertinimas. Sertifikuotų su gynyba susijusių įmonių registro (CERTIDER) duomenimis, sertifikuotų įmonių skaičius vis dar yra gana mažas: visoje ES sertifikuotos 66 įmonės; tai tik 27 įmonės daugiau nei prieš penkerius metus. Taip gali būti dėl to, kad MVĮ paprastai nėra rinkos dalyvės, kurioms gali būti naudingas sertifikavimas, nes šis procesas pirmiausia skirtas su gynyba susijusių produktų gavėjams, kaip antai sistemų integravimo įmonėms ar pirminės įrangos gamintojams. MVĮ taip pat atgraso sertifikavimo proceso sudėtingumas ir sąnaudos.

Pranešėjo pozicija

Atsižvelgdamas į visus su gynybos dokumentų rinkinio direktyvų įgyvendinimu susijusius

⁴ 2018 m. balandžio 20 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2018/624 dėl gynybos sektoriaus subtiekiejų ir MVĮ patekimo į tarpvalstybinę rinką.

sunkumus, pranešėjas mano, kad tam tikrus Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos ir Siuntimo direktyvos elementus dar galima patobulinti, pavyzdžiui, juos labiau suderinti su bendra Viešųjų pirkimų direktyva. Tačiau, pranešėjo nuomone, šių direktyvų peržiūrėti nereikia, nes esamos reglamentavimo sistemos turėtų pakakti, jei ji bus teisingai įgyvendinama ir tinkamai taikoma.

Pranešėjas taip pat pabrėžia, kad reikia griežtos vykdymo užtikrinimo politikos, pagal kurią Komisija imtųsi iniciatyvos ir nebijotų prireikus pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūras, pvz., tais atvejais, kai sistemingai naudojamos išimtys. Pranešėjas mano, kad siekiant parengti griežtą vykdymo užtikrinimo politiką Komisijai būtina turėti galimybę susipažinti su kokybiniais duomenimis.

Kalbant apie tolesnį gynybos dokumentų rinkinio įgyvendinimą, pranešėjas palankiai vertina Komisijos darbą ir mano, kad siekiant gynybos dokumentų rinkinio tikslų Komisijai ir valstybėms narėms ateityje reikės bendradarbiauti įgyvendinant direktyvas.

Pranešėjas taip pat pažymi, kad MVĮ vis dar mažai dalyvauja gynybos rinkoje. Todėl, jo nuomone, reikėtų išsamiai išnagrinėti priežastis, kodėl MVĮ nepavyksta visapusiškai patekti į gynybos produktų bendrąją rinką. Jis palankiai vertina jau atliktą Komisijos darbą ir pabrėžia, kad ji turėtų ir toliau imtis tinkamų priemonių, kad paremtų MVĮ.

Pranešėjas taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad siekdamas sukurti atvirą EDEM valstybės narės turės gerinti tarpusavio bendradarbiavimą, pasitikėjimą, bendrą planavimą...

Galiausiai pranešėjas mano, kad įsigaliojus gynybos dokumentų rinkiniui įvyko daug pokyčių, darančių poveikį Europos gynybos įrangos rinkai, pvz., buvo nustatytas PESCO. Taigi jis mano, kad, atsižvelgiant į šiuos pokyčius ir siekiant sukurti atvirą EDEM, reikėtų atlikti tolesnę gynybos dokumentų rinkinio veiksmingumo analizę.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl Direktyvos 2009/81/EB dėl viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityse ir Direktyvos 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo įgyvendinimo (2019/2204(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičiančią direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB¹ (toliau – Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyva),
- atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo² (toliau – Siuntimo direktyva),
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 30 d. Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityse direktyvos 2009/81/EB įgyvendinimo, teikiamą pagal šios direktyvos 73 straipsnio 2 dalį (COM(2016)0762),
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 30 d. Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai „2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo įvertinimas“ (COM(2016)0760),
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 30 d. Komisijos pranešimą „Dviejų Vyriausybių organizuojamų gynybos ir saugumo srityje sutarčių sudarymo gairės (Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/81/EB 13 straipsnio f punktas)“ (C(2016)7727),
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 20 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2018/624 dėl gynybos sektoriaus subtiekiejų ir MVĮ patekimo į tarpvalstybinę rinką³,
- atsižvelgdamas į Komisijos pranešimą dėl bendradarbiavimu grindžiamo pirkimo gynybos ir saugumo srityse rekomendacijų (Gynybos ir saugumo srities viešųjų pirkimų direktyva 2009/81/EB) (2019/C 157/01)⁴,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo mėn. Europos Parlamento Parlamentinių tyrimų paslaugų tarnybos (EPRS) tyrimą „ES gynybos dokumentų rinkinys. Viešųjų pirkimų gynybos srityje ir Siuntimo Bendrijoje direktyvos“,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį ir į 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo

¹ OL L 216, 2009 8 20, p. 76.

² OL L 146, 2009 6 10, p. 1.

³ OL L 102, 2018 4 23, p. 87.

⁴ OL C 157, 2019 5 8, p. 1.

- tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto pranešimą (A9-0025/2021),
- A. kadangi Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyva siekiama sukurti sąžiningas ir skaidrias viešųjų pirkimų gynybos srityje taisykles, kad gynybos įmonės valstybėse narėse galėtų patekti į kitų valstybių narių gynybos rinkas;
 - B. kadangi Siuntimo direktyva siekiama gerinti Europos gynybos įrangos rinkos (EDEM) veikimą, skatinti ES gynybos tiekimo grandinės integraciją ir didinti tiekimo saugumą supaprastinant su gynyba susijusių produktų siuntimo ES viduje taisykles ir procedūras;
 - C. kadangi abiem direktyvomis siekiama remti su gynyba susijusių produktų vidaus rinką ir didinti EDEM konkurencingumą;
 - D. kadangi įgyvendinant gynybos dokumentų rinkinio direktyvas reikia toliau plėtoti bendrą Europos saugumo ir gynybos kultūrą, grindžiamą bendromis Sąjungos vertybėmis ir tikslais, atsižvelgiant į valstybių narių įgyvendinamos saugumo ir gynybos politikos specifiką;
 - E. kadangi 2016 m. Komisijai atlikus vertinimą buvo padaryta išvada, kad Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos tikslai pasiekti tik iš dalies, kadangi dėl jos ES gynybos srities viešųjų pirkimų rinkoje iš pradžių padidėjo konkurencija, skaidrumas ir nediskriminavimas, bet tam, kad tie tikslai būtų visiškai pasiekti, valstybėse narėse reikia daryti daug didesnę pažangą nuosekliai taikant šią direktyvą;
 - F. kadangi EPRS tyrime atkreipiamas dėmesys į nepakankamą Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos poveikį gynybos vertės grandinių europinimui;
 - G. kadangi iš 2016 m. Komisijos vertinimo matyti, kad dėl skirtingo Siuntimo direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę kilo didelių sunkumų siekiant ją veiksmingai taikyti, dėl to jos taikymas pavienėse valstybėse narėse yra lėtas ar neišsamus, valstybių narių reikalavimai ir procedūros apskritai nėra suderinti ir labai skiriasi valstybių narių skelbiamų bendrųjų siuntimo licencijų (BSL) sąlygos ir apribojimai;
 - H. kadangi, be bendrųjų patekimo į rinką kliūčių, susijusių su geografiniu atstumu, kalbinėmis kliūtėmis ir nepakankamomis žiniomis apie tarpvalstybinę rinką, gynybos sektoriaus mažosios ir vidutinės įmonės (MVI) taip pat susiduria su papildomomis administracinėmis kliūtėmis, pvz., tiekimo saugumo, subrangos nuostatų sudėtingumo ir didelių sertifikavimo išlaidų problemomis;
 - I. kadangi dalyvaujant viešųjų pirkimų procedūrose MVI kyla didelių problemų;
 - J. kadangi svarbi nepakankamo MVI dalyvavimo priežastis yra tarpvalstybinės prieigos prie tiekimo grandinių trūkumas; kadangi gynybos tiekimo grandinės daugiausia sutelktos nacionaliniu lygmeniu, todėl MVI, norinčioms patekti į gynybos tiekimo grandines kitose Europos šalyse, kyla papildomų problemų; be to, kadangi pirminės įrangos gamintojai dėl finansinių suvaržymų ir toliau sudaro subrangos sutartis tik su

tomis MVI, su kuriomis jas sieja anksčiau užmegzti darbiniai santykiai;

- K. kadangi reikia sukurti išsamią ir holistinę Europos gynybos įrangos rinkos koncepciją, kurią įgyvendinant būtų oficialiai sujungti visi esami pavieniai elementai, kaip antai Europos gynybos pramonės plėtros programa (EGPPP), gynybos srities mokslinių tyrimų parengiamieji veiksmai (PADR), Europos gynybos fondas (EGF), nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas (PESCO), Bendroji pozicija dėl ginklų eksporto, Dvejopo naudojimo prekių reglamentas, dvi 2009 m. gynybos dokumentų rinkinio direktyvos ir būsimos iniciatyvos, tokios kaip bendros tiekimo saugumo taisyklės;
- L. kadangi nesant politikos nuoseklumo ir pastangų susieti skirtingus politikos elementus kyla rizika, kad ES lygmens veiksmais bus prisidėta prie esamų rinkos iškreipimų ir kitų itin neefektyvių gynybos sektoriaus procesų ir politikos;

Gynybos produktų vidaus rinkos veikimo gerinimas geriau įgyvendinant gynybos dokumentų rinkinį ir geriau užtikrinant jo vykdymą

1. pakartoja savo paramą gynybos dokumentų rinkinio direktyvų, kurios buvo nustatytos siekiant skatinti tolesnę ES gynybos tiekimo grandinės integraciją ir didinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, skaidrumą, vienodas sąlygas ir bendrą Europos gynybos pramonės konkurencingumą, plataus užmojo siekiamas;
2. pabrėžia, kad veiksmingas direktyvų įgyvendinimas yra žingsnis ES strateginio savarankiškumo ir Europos gynybos sąjungos link; pabrėžia, kad dėl direktyvų ES gynybos politika galėtų tapti nuoseklesnė ir paskatinti Europos gynybos pramonės plėtrą, jeigu valstybės narės turės bendrą viziją ir strateginę perspektyvą Europos gynybos iniciatyvų klausimu;
3. apgailestauja, kad ES gynybos produktų vidaus rinka tebėra susiskaidžiusi, todėl vis dar atsiranda nereikalingas dubliavimas ir didėja neveiksmingų valstybių narių gynybos išlaidų;
4. palankiai vertina kai kurias teigiamas tendencijas, stebimas laipsniškai įgyvendinant Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvą, visų pirma didėjančią valstybių narių skelbiamų skelbimų apie pirkimą ir skelbimų apie sutarties skyrimą skaičių ir didėjančią viešųjų pirkimų, dėl kurių konkursai skelbiami platformoje „Tenders Electronic Daily“ (TED) taikant konkurencijos principą, dalį; tačiau pabrėžia, kad labai daug viešųjų pirkimų išlaidų vis dar patiriama netaikant direktyvos ir kad didžiulė procentinė sutarčių dalis vis dar skiriama nacionaliniu lygmeniu; taip pat pabrėžia, kad MVI nelengva pasinaudoti procedūromis;
5. pabrėžia, jog tai, kad valstybės narės sistemingai naudoja nuostatas dėl išimties, visų pirma įtvirtintas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 346 straipsnyje, galėtų trukdyti visapusiškai ir tinkamai įgyvendinti direktyvą;
6. primena Komisijos aiškinamąsias gaires dėl sąlygų, kuriomis galima taikyti SESV 346 straipsnį su gynyba susijusių viešųjų pirkimų srityje; gairėmis siekiama neleisti valstybėms narėms remtis šia nuostata galimo piktnaudžiavimo tikslais, ja piktnaudžiauti ir neteisingai ją aiškinti; ragina valstybes nares griežtai laikytis Komisijos aiškinamųjų gairių ir prašo Komisijos užtikrinti nuoseklų jų taikymą ir

vykdymą;

7. ragina įsigyjant gynybos įrangą tinkamai taikyti išimtis ir kompensavimo reikalavimus, nes jie riboja sąžiningą konkurenciją Europos gynybos įrangos rinkoje, ir visų pirma pasirūpinti, kad būtų geriau stebima, ar vyriausybių tarpusavyje organizuojamiems pirkimams skirta išimtis taikoma tinkamai, ir geriau užtikrinama, kad ji būtų taikoma tinkamai, laikantis Komisijos 2016 m. pranešimo dėl dviejų vyriausybių organizuojamų pirkimų gairių ir Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos; šiuo atžvilgiu prašo valstybių narių sistemingiau ir išsamiau teikti nuoseklius, tikslus ir palyginamus duomenis apie jų naudojimąsi išimtimis, kad būtų pagerinta atitinkamų Komisijos gairių kontrolė ir įgyvendinimas; mano, kad Komisija turėtų prisiimti atsakomybę už tai, kad būtų stebimas išimčių, kurias valstybės narės taiko skirdamos sutartis, kurios nepatenka į Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos taikymo sritį, būtinumas ir proporcingumas, ir kad ji neturėtų daugiausia vadovautis gautais skundais, kuriuos teikia pramonės atstovai; todėl primygtinai ragina Komisiją dėti daugiau pastangų ir imtis drąsių ir aktyvių priemonių siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui išimtimis, ir vykdyti tvirtesnę vykdymo užtikrinimo politiką, visų pirma užtikrinant pažeidimų nagrinėjimo procedūrų veiksmingumą;
8. mano, kad vis dar labai reikia skirti daug dėmesio veiksmingam Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos įgyvendinimui ir vykdymo užtikrinimui; mano, kad tam valstybės narės turėtų užtikrinti vienodą požiūrį, skaidrumą ir konkurenciją, taip pat galimybę dalyvauti šios srities viešuosiuose pirkimuose ir kad Komisija turėtų skirti daug dėmesio bendrų ataskaitų teikimo standartų įgyvendinimui ir tolesnių gairių bei informacijos dėl direktyvoje išdėstytų nuostatų taikymo teikimui;
9. ragina valstybes nares tinkamai įgyvendinti Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvą, o tas, kuriose veikia didelė įsitvirtinusi gynybos pramonė, prašo rodyti pavyzdį;
10. mano, kad siekiant užtikrinti kokybiškus ir dinamiškus viešuosius pirkimus būtų galima patobulinti kai kuriuos Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos įgyvendinimo aspektus, tokius kaip valstybių narių vykdomą atviros procedūros, inovacijų partnerystės ar kitų naujų procedūrų, kaip numatyta Direktyvoje 2014/24/EB⁵, taikymą, ir ragina valstybes nares, kai tik įmanoma, nuosekliai taikyti tą direktyvą; tačiau yra įsitikinęs, kad šiame etape Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvos ir Siuntimo direktyvos peržiūrėti nereikia, nes esamos reglamentavimo sistemos pakanka, jei ji bus teisingai įgyvendinama, tinkamai taikoma ir bus tinkamai užtikrinamas jos vykdymas;
11. todėl ragina Komisiją stebėti direktyvų įgyvendinimą, didinti jų skaidrumą ir teikti gaires valstybėms narėms siekiant užtikrinti nuoseklų ir visapusišką jų vykdymą ir taip visiškai pasiekti jų tikslus, nes abipusiškumo stoka galėtų atbaidyti valstybes nares, kurių įgyvendinimo lygis aukštesnis;
12. pažymi, kad, kalbant apie Siuntimo direktyvą, naujų priemonių, įskaitant BSL, naudojimo lygis yra gana žemas, palyginti su individualiosiomis siuntimo licencijomis (ISL), kurias buvo numatyta pakeisti naujomis priemonėmis;
13. taip pat pažymi, kad sertifikavimas įgyvendinamas lėčiau ir prasčiau nei tikėtasi ir kad vis dar yra kliūčių veiksmingai taikyti direktyvą, nes mažai žinoma, ypač tarp MVĮ,

⁵ OL L 094, 2014 3 28, p. 65.

apie direktyvoje numatytas priemones ir vidaus rinkoje esančias galimybes, taip pat apie valstybių narių naudojamą sistemą joms vykdant eksporto kontrolę, be to, BSL įgyvendinimas nesuderintas, o tai yra didelės kliūtys siekiant veiksmingai taikyti direktyvą;

14. todėl mano, kad pagrindiniai Siuntimo direktyvos tikslai, visų pirma tikslas užtikrinti sklandesnę su gynyba susijusių produktų apyvartą vidaus rinkoje ir sukurti veiksmingą vidaus rinką, užtikrinti didesnę tiekimo saugumą ir padidinti konkurenciją, yra įgyvendinti tik iš dalies;
15. pabrėžia, kad su gynyba susijusių produktų siuntimui ES viduje svarbu sukurti tikrą vidaus rinką, kurioje nacionalinės valdžios institucijos žinotų, kokie produktai ir kam siunčiami, ir kurioje eksporto leidimai ir kiti eksporto apribojimai būtų taikomi tik tiek, kiek būtinai reikia;
16. atsižvelgdamas į tai, pažymi Komisijos padarytą pažangą jai teikiant rekomendacijas dėl BSL taikymo srities ir sąlygų;
17. ragina Komisiją tobulinti direktyvos įgyvendinimą pavienėse valstybėse narėse, primygtinai raginant nacionalines valdžios institucijas išspręsti dar neišspręstus klausimus;
18. ragina užmegzti daugiau ryšių ir vykdyti daugiau mainų tarp nacionalinių siuntimo kontrolės įstaigų visoje ES, siekiant pašalinti esamus siuntimo kontrolės praktikos skirtumus ir pasitikėjimo tarp valstybių narių trūkumą, taip pat įvertinti galimybę paskirti vieną nacionalinį kontaktinį centrą, kuriame būtų sprendžiami su ES viduje vykdomais siuntimais susiję klausimai;
19. ragina valstybes nares tinkamai atsižvelgti į Komisijos rekomendacijas dėl BSL taikymo srities ir sąlygų ir stengtis nekurti naujų siuntimo pagal BSL taisyklių, kurios prieštarautų ar kenktų rekomendacijose išvardytoms sąlygoms; pabrėžia, kad reikia užtikrinti, kad nacionalinės taisyklės, pagal kurias išduodamos siuntimo licencijos, būtų verčiamos bent į anglų kalbą; ragina Komisiją visapusiškai remti valstybes nares ir padėti joms kurti suderintas bendrąsias ir individualiąsias siuntimo licencijas, skirtas Europos gynybos pramonės plėtros programos (EGPPP) ir EPF projektams;
20. palankiai vertina direktyvos nuostatas, kuriomis siekiama skatinti bendradarbiavimu grindžiamus viešuosius pirkimus gynybos srityje, ir ragina valstybes nares pasinaudoti visomis direktyvoje numatytomis bendradarbiavimo galimybėmis vadovaujantis tikra solidarumo dvasia, visų pirma pagal EGPPP ir būsimą EPF;
21. ragina Komisiją prioriteto tvarka imtis tolesnių veiksmų dėl rekomendacijų dėl BSL taikymo srities ir sąlygų, be kita ko, apsvarstyti galimybę rekomendacijas paversti privalomomis nuostatomis, siekiant artimiausiais metais įgyvendinti bendrą tikslą užtikrinti laipsnišką suderinimą;
22. ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų didinant informuotumą apie direktyvos priemones ir naudą, visų pirma tarp MVĮ;
23. atkreipia dėmesį į strateginį kelrodį, kurio paskirtis – atlikti bendrą grėsmių analizę; mano, kad gynybos dokumentų rinkinys turėtų būti viena iš jo sudedamųjų dalių,

padedančių vykdyti eksporto kontrolės politiką;

24. ragina Komisiją ir valstybes nares padidinti duomenų kokybę, skaidrumą, nuoseklumą ir prieinamumą ir apsvarstyti galimybę sukurti specialius statistinio klasifikavimo kodus, kad būtų lengviau stebėti šių dviejų direktyvų įgyvendinimą ir vykdyti prasmingą tikrinimą;
25. atkreipia dėmesį į tai, kad TED platformoje paskelbtų skelbimų apie pirkimą procentinė dalis valstybėse narėse skiriasi; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti sertifikuotų su gynyba susijusių įmonių registro (CERTIDER) internetinės duomenų bazės prieinamumą ir galimybes ja naudotis; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia užtikrinti galimybę sistemingai gauti duomenis apie siuntimą ES viduje, įskaitant kiekybinius duomenis ir pagal licencijų kategorijas suskirstytus duomenis, kad būtų galima geriau atsižvelgti į gynybos ir ginklavimosi veiklą; pažymi, kad dėl tokių skirtumų didėja patikimų duomenų trūkumo problema ir gali būti sutrikdyta vidaus rinka, ir kad abipusiškumo stoka gali atbaidyti valstybes nares, kurių įgyvendinimo lygis aukštesnis;
26. ragina Komisiją atlikti galimybių nustatyti bendras standartines administracines formas studiją, siekiant sumažinti įmonėms, visų pirma MVĮ, tenkančią administracinę našta, ir suformuoti Europos požiūrį į su gynyba susijusių produktų siuntimą;
27. ragina Komisiją tvirtai užtikrinti direktyvų vykdymą, be kita ko, pasinaudojant SESV 258 straipsnyje numatyta teise pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūras; prašo Komisijos pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūras, užuot ėmusius veiksmų tik dėl pramonės subjektų pateiktų skundų;

Rinkos susiskaidymo mažinimas ir MVĮ dalyvavimo didinimas

28. pažymi, kad MVĮ, atrodo, prasčiau sekasi laimėti sutartis pagal Viešųjų pirkimų gynybos srityje direktyvą nei apskritai dalyvaujant ES viešuosiuose pirkimuose; taip pat pažymi, kad valstybių narių institucijos akivaizdžiai netaiko direktyvos subrangos nuostatų reguliariai ir struktūriškai; mano, kad kai kurios valstybės narės šias nuostatas laiko sudėtingomis ir sunkiai taikomomis (iš dalies tuo paaiškinamas ribotas direktyvos poveikis) ir kad dėl to reikia skatinti MVĮ dalyvauti šiame procese ir supaprastinti procedūras;
29. atkreipia dėmesį į tai, kad sertifikavimo procesai vertinami kaip brangūs, ilgai trunkantys ir varginantys, taigi nei prieinami, nei patrauklūs MVĮ;
30. prašo valstybių narių sistemingai laikytis Komisijos rekomendacijos dėl subtiekiųjų ir MVĮ patekimo į tarpvalstybinę gynybos sektoriaus rinką, pvz., reikalavimų dėl informacijos kokybės, sutarčių suskirstymo į dalis ar administracinės naštos, atsirandančios dėl viešųjų pirkimų procedūros, palengvinimo;
31. todėl mano, kad tikslas padidinti MVĮ dalyvavimą yra pasiektas tik iš dalies;
32. laikosi nuomonės, kad direktyvos nuostatos, susijusios su subrangovų konkurencija, nepadarė jokio poveikio ar padarė labai ribotą poveikį subtiekiųjų ir gynybos srities MVĮ patekimui į tarpvalstybinę rinką; ragina valstybes nares užtikrinti, kad jų vidaus procedūromis MVĮ būtų sudarytos sąlygos dalyvauti tarpvalstybiniu lygmeniu, ir

- supaprastinti prieigą, kad jos galėtų dalyvauti konkursuose gynybos ir saugumo srityse;
33. pažymi, kad kelios gynybos rinkose veikiančios MVĮ vykdo veiklą, susijusią su dvejojo naudojimo prekėmis, o daugelis vis tik specializuojasi vykdydamos konkrečiai su gynyba susijusią veiklą ir dėl to yra itin priklausomos nuo karinių ir su gynyba susijusių įmonių;
 34. ragina Komisiją tęsti darbą ir nuodugnai išnagrinėti nepakankamo MVĮ dalyvavimo priežastis;
 35. ragina Komisiją apsvarstyti galimybę sukurti atnaujintą duomenų apie atitinkamas MVĮ žemėlapi, kuriame, užtikrinant neskelbtinų duomenų ir intelektualinės nuosavybės apsaugą, būtų bendrais bruožais nusakyti jų pramoniniai ir technologiniai pajėgumai ir kuriuo būtų galima viešai naudotis pagrindiniams kitų valstybių narių rangovams, siekiant nustatyti MVĮ, turinčias tam tikram projektui būtinus atitinkamus pajėgumus, ir pasiūlyti kitų veiksmingų priemonių, kuriomis būtų galima padidinti MVĮ dalyvavimą viešųjų pirkimų procese;
 36. ragina Komisija pagerinti MVĮ galimybes gauti finansavimą;
 37. mano, kad valstybių narių veiksmais galima gerokai padidinti gynybos sektorių MVĮ ir sub tiekėjų patekimą į tarpvalstybinę rinką, todėl ragina valstybes nares kuo visapusiškiau įgyvendinti Komisijos rekomendacijas;
 38. ragina valstybes nares sistemingiau naudotis esamomis ES lygmens priemonėmis, kaip antai Europos įmonių tinklu, siekiant remti tarpvalstybinę MVĮ veiklą;

Atviros Europos gynybos įrangos rinkos sukūrimas

39. mano, kad geresnis direktyvų įgyvendinimas yra būtinas norint pasiekti visą apimančią tikslą pagerinti gynybos produktų vidaus rinkos veikimą ir padėti kurti atvirą EDEM;
40. ragina Komisiją dirbti siekiant užtikrinti aktyvesnę su gynyba susijusių produktų siuntimo teisės aktų sistemos įgyvendinimą, padidinti BSL prieinamumą visoje ES ir išspręsti riboto sertifikavimo sistemos taikymo klausimą, nes tai gali paskatinti EDEM plėtrą ir taip pagerinti gynybos produktų vidaus rinkos veikimą;
41. ragina Komisiją imtis konkrečių veiksmų, kurių tikslas – užtikrinti didesnę pasitikėjimą tarp valstybių narių gynybos ir saugumo srityje siekiant skatinti jų bendradarbiavimą ir sukurti tikrą gynybos produktų bendrąją rinką;
42. mano, kad veiksmingas direktyvų įgyvendinimas dar labiau padidintų per pastaruosius metus pradėtų gynybos iniciatyvų, visų pirma PESCO, suderintos metinės peržiūros gynybos srityje (CARD), EGF ir persvarstyto Pajėgumų plėtojimo plano (PPP), veiksmingumą; visos drauge šios iniciatyvos gali paskatinti bendradarbiavimu grindžiamą gynybos pajėgumų planavimą, plėtrą, viešuosius pirkimus ir veikimą; ragina valstybes nares skatinti EDEM bendradarbiaujant projektuose pagal PESCO ir EGF; šiuo požiūriu konstatuoja, kad siekiant išspręsti nevienodo gynybos dokumentų rinkinio įgyvendinimo klausimą, valstybės narės turėtų dalytis sukaupta patirtimi ir geriausios patirties pavyzdžiais, susijusiais su iki šiol vykusiu šio rinkinio įgyvendinimu;

43. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į aštuonis ES kriterijus dėl ginklų eksporto, reikia suprantamiau aiškinti ir nuosekliai įgyvendinti ES bendrąją poziciją dėl ginklų eksporto, siekiant apriboti ES gynybos vidaus rinkos susiskaidymą ir padidinti jos užsienio politikos nuoseklumą; ragina imtis veiksmų, kad būtų pašalintos galimos Siuntimo direktyvos, bendrosios pozicijos ir Dvejopo naudojimo prekių reglamento spragos;
44. ragina valstybes nares parodyti politinę valią ir padidinti gynybos įrangos įsigijimo ES viduje mastą ir bendradarbiavimą MTP srityje, ir pasinaudoti bendraisiais gynybos srities MTP ir įsigijimais, kad būtų skatinamas jų kariuomenių sąveikumas;
45. ragina atnaujinti pastangas siekiant pašalinti nuolatinės technologijų ir inovacijų spragas ir atsilikimą plėtojant EGPTB, kad būtų sumažinta didėjanti Europos priklausomybė nuo gynybos įrangos importo; pabrėžia, kad siekiant sukurti patikimą ir visapusišką Europos gynybos įrangos rinką ir veiksmingą gynybos sektorių Komisija turi pateikti išsamią ES masto tiekimo saugumo režimo strategiją;
46. pabrėžia, kad prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas netaikomas ES ir JK bendradarbiavimui gynybos srityje, ir rekomenduoja atlikti tinkamą „Brexit“ poveikio ES gynybos įrangos rinkai analizę;
47. mano, kad priėmus šias dvi direktyvas EDEM įvyko daug pokyčių; ragina Komisiją atsižvelgiant į tuos pokyčius iširti turimų priemonių veiksmingumą;
 - o
 - o o
48. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

11.12.2020

SAUGUMO IR GYNYBOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui

dėl Direktyvos 2009/81/EB dėl viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityse ir Direktyvos 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo įgyvendinimo (2019/2204(INI))

Nuomonės referentas: Sven Mikser

PASIŪLYMAI

Užsienio reikalų komitetas ragina atsakingą Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pakartoja savo paramą Gynybos dokumentų rinkinio direktyvų, kurios buvo nustatytos atsižvelgiant į 2008 m. finansų ir ekonomikos krizę, siekiamas, t. y. skatinti tolesnę ES gynybos tiekimo grandinės integraciją ir didinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, skaidrumą, vienodas sąlygas ir bendrą Europos gynybos pramonės konkurencingumą; mano, kad taip būtų pašalinti dabartiniai gynybos operatyvinių pajėgumų trūkumai ir užtikrinta, kad ES galėtų pasikliauti pakankamais strateginiais pajėgumais, padidinti sąveikumą, racionalizuoti gynybos išlaidas ir geriau panaudoti mokesčių mokėtojų pinigus, mažindama dubliavimąsi, susiskaidymą ir pramonės perteklinius pajėgumus bei didindama stiprios, novatoriškos ir atsparios Europos gynybos pramoninės ir technologinės bazės (EGPTB) ir gerai veikiančios, patikimos, atviros, konkurencingos, modernios, tvirtos ir veiksmingos Europos gynybos įrangos rinkos konkurencingumą; reiškia tvirtą įsitikinimą, kad valstybės narės turi gerinti savo gynybos pajėgumus bei apimtis ir mano, kad veiksmingas direktyvų įgyvendinimas yra žingsnis siekiant ES strateginio savarankiškumo ir Europos gynybos sąjungos, visapusiškai gerbiant jos aljansus ir partnerius, taip pat siekiant stiprinti jos daugiašalius veiksmus ir būtinas Europos gynybos pramonės plėtojimo, saugumo ir gebėjimo apsaugoti nuo dabartinių ir būsimų grėsmių elementas; pabrėžia, kad direktyvų dėka Europos gynybos politika galėtų tapti nuoseklesnė, su sąlyga, kad valstybės narės turėtų bendrą Europos gynybos iniciatyvų viziją ir bendrą strateginę perspektyvą;
2. atkreipia dėmesį į pažangą, akcentuotą 2016 m. Komisijos vertinimo ataskaitose ir 2020 m. spalio 19 d. Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) tyrime, iš kurių matyti, kad abi direktyvos padėjo atverti vidaus rinką gynybai ir pereiti prie gynybos produktų bei paslaugų vidaus rinkos sukūrimo, tačiau reikia daug didesnės pažangos; ragina atlikti naujesnius vertinimus, nes patikimų, tikslių ir išsamių duomenų apie abiejų direktyvų naudojimą trūkumas neleidžia sprendimus priimantiems asmenims ir atitinkamiems

suinteresuotiesiems subjektams visapusiškai įvertinti jų įgyvendinimą ir pradėti prasmingą procesą, siekiant sukurti veiksmingą, patikimą ir modernią Europos gynybos įrangos rinką (EDEM), o taip pat trukdo skaidrumui ir priežiūrai; primygtinai ragina valstybes nares kaupiti kokybiškus duomenis apie abiejų direktyvų įgyvendinimą ir apsvarstyti galimybę sukurti specialius statistinius klasifikavimo kodus, kad būtų galima įvertinti Europos gynybos pramonės struktūros raidą ir gynybos vertės grandinių europinimą; ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti ir taikyti abi direktyvas ir ragina Komisiją užtikrinti, kad jų aiškinamosios gairės būtų nuosekliai ir visapusiškai įgyvendinamos bei vykdomos, siekiant išvengti nevienodo jų taikymo valstybėse narėse, be kita ko, pasinaudojant pažeidimo nagrinėjimo procedūromis; išreiškia viltį, kad Komisijos Gynybos pramonės ir kosmoso generalinio direktorato (DEFIS GD), kurio kompetencijai priklauso abiejų direktyvų stebėseną ir valdymas, įsteigimas taip pat padės užtikrinti tvirtesnes šių dviejų direktyvų sąsajas ir galiausiai iš tikrųjų integruoti gynybos pramonę į vidaus rinką;

3. apgailestauja dėl besitęsiančio Europos gynybos rinkos susiskaidymo, dėl kurio vis dar atsiranda nereikalingas dubliavimas, didėja neveiksmingų projektų skaičius ir valstybių narių išlaidos gynybai; pabrėžia, kad atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos sukeltą ekonomikos nuosmukį, dėl kurio greičiausiai kils spaudimas gynybos biudžetams, reikia didesnės gynybos pramonės integracijos ES lygmeniu; mano, kad veiksmingas direktyvų įgyvendinimas dar labiau padidintų per pastaruosius kelerius metus pradėtų gynybos iniciatyvų, visų pirma suderintos metinės peržiūros gynybos srityje, nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) ir Europos gynybos fondo (EGF), veiksmingumą; vis dėlto pabrėžia ir apgailestauja dėl to, kad labai sumažintas EPF, Europos taikos priemonės ir karinio mobilumo finansavimas;
4. pabrėžia susirūpinimą dėl galimo pakartotinio tiekimo grandinių nacionalizavimo, kas prieštarautų direktyvų tikslams; ragina atnaujinti pastangas siekiant pašalinti nuolatinės technologijų ir inovacijų spragas ir atsilikimą plėtojant EGPTB, siekiant sumažinti didėjančią Europos priklausomybę nuo gynybos įrangos importo; pabrėžia, kad siekiant sukurti patikimą ir visapusišką Europos gynybos įrangos rinką ir veiksmingą gynybos sektorių, Komisija turi pateikti išsamią ES masto tiekimo saugumo režimo strategiją;
5. pripažįsta ES ir JK bendradarbiavimas gynybos pramonės sektoriuje svarbą, taip pat jau vykdomo atskirų ES valstybių narių ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimo svarbą;

Direktyva 2009/81/EB dėl viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityse

6. pabrėžia, kad didžiulė dalis sutarčių vis dar sudaromos nacionaliniu lygmeniu; apgailestauja dėl to, kad kai kurių įsigijimų praktikoms vis dar trūksta skaidrumo ir jos yra pakankamai neskaidrios; apgailestauja dėl plačiai taikomų išimčių ir pasikartojančių kompensavimo reikalavimų, kurie riboja sąžiningą konkurenciją Europos gynybos įrangos rinkoje; ragina sumažinti išimčių ir kompensavimo reikalavimų taikymą gynybos įrangos įsigijimo srityje, kad būtų galima sparčiau ir geriau plėtoti EGPTB, kas yra vienas iš pagrindinių abiejų direktyvų strateginių tikslų; ragina valstybes nares sistemingiau ir išsamiau teikti nuoseklius, tikslus ir palyginamus duomenis apie jų naudojimąsi išimtimis, kad būtų pagerintas tikrinimas bei atitinkamų Komisijos gairių įgyvendinimas; ragina Komisiją dėti daugiau pastangų bei imtis drąsių ir aktyvių priemonių siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui išimtimis ir užtikrinti direktyvos vykdymą, visų pirma užtikrinant pažeidimų nagrinėjimo procedūrų veiksmingumą;

7. atkreipia dėmesį į valstybių narių skelbimų apie pirkimą publikavimo skirtumus; atkreipia dėmesį, kad tokie skirtumai gali būti sutrikdyti vidaus rinką, o taip pat, kad abipusiškumo stoka gali atbaidyti valstybes nares, kurių įgyvendinimo lygis aukštesnis;
8. atkreipia dėmesį į būtinybę užtikrinti, kad valstybės narės griežtai laikytųsi išimčių taikymo sąlygų ir ypač griežtai apribotą galimą piktnaudžiavimą SESV 346 straipsniu, ypač atsižvelgiant į naują tarptautinių tiekimo grandinių ir daugiašalės bendradarbiaujamosios gynybos realybę, siekiant padidinti skaidrumą ir lygybę; ragina valstybes nares griežtai laikytis Komisijos aiškinamųjų gairių dėl sąlygų, pagal kurias galima taikyti 346 straipsnį; ragina aiškiai apibrėžti produktą, kuriems gali būti taikomos išimtys, rūšis ir savybes, taip pat atidžiai įvertinti išimčių, kuriomis remiasi valstybės narės pagal 346 straipsnį, reikalingumą ir proporcingumą, ypač tais atvejais, kai jų naudojimas gali pakenkti Europos gynybos pramoninė ir technologinės bazės (EGPTB) konkurencingumui;
9. pakartoja, jog ekspertai perspėja, kad valstybėms narėms toliau tęsiant dabartinę praktiką, kai vidutiniškai mažiau nei 20 proc. viešųjų pirkimų gynybos srityje yra susiję su bendradarbiavimu grindžiamais mokslinių tyrimų projektais, Europos gynybos pramonė ir jos technologinių inovacijų pajėgumai bus pasmerkti mažėti;
10. palankiai vertina direktyvos nuostatas, kuriomis siekiama skatinti bendradarbiavimu grindžiamus viešuosius pirkimus gynybos srityje, ir ragina valstybes nares pasinaudoti visomis direktyvoje numatytomis bendradarbiavimo galimybėmis su tikra solidarumo dvasia, visų pirma pagal Europos gynybos pramonės plėtros programą (EGPPP) ir būsimą Europos gynybos fondą; rekomenduoja į jas integruoti pagrindinius šiuo metu valstybių narių dvišaliu ar daugiašaliu pagrindu vykdomus gynybos projektus, kurie nėra įtraukti į ES gynybos iniciatyvas, kad būtų galima suteikti galimybę prasmingai dalyvauti valstybėms narėms, pasiruošusioms įgyvendinti projektus, užtikrinti veiksmų suderinamumą, vengti dubliavimosi geriau panaudojant mokesčių mokėtojų pinigus ir užtikrinti nuolatinę papildomą naudą visai Sąjungai; ragina stiprinti bendradarbiavimą vykdant bendrus gynybos srities mokslinių tyrimų ir plėtros projektus bei įsigijimus, siekiant paremti EGPTB plėtrą;
11. pažymi, kad MVI dalyvavimas gynybos srityje tebėra menkas; ragina valstybes nares šalinti šio reiškinio priežastis, stengtis sumažinti kliūtis MVI patekti į rinką ir sumažinti tokių kliūčių sudėtingumą, taip pat sistemingai laikytis 2018 m. Komisijos rekomendacijos dėl subtiekejų ir MVI patekimo į tarpvalstybinę rinką, visų pirma kiek tai susiję su konkursų vertimu, iš anksto paskelbiamomis didelėmis viešųjų pirkimų programomis, jas padalijant į mažesnes dalis, kartu atsižvelgiant į programų sąnaudas ir tvarkaraštį; ragina valstybes nares užtikrinti naujausią ir propaguojamą MVI technologinių pajėgumų, ypač dirbančių su besiformuojančiomis ir revoliucingosiomis technologijomis, žemėlapi, kad pagrindiniai rangovai kitose valstybėse narėse galėtų identifikuoti MVI, turinčias reikiamos kompetencijos bendram projektui pradėti, bei sudaryti sąlygas sąžiningai ir atvirai konkurencijai ir aktyvesniam bendradarbiavimui su MVI, kartu remiant didesnę skaidrumą;

Direktyvos 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo ES viduje

12. ragina valstybes nares parodyti visapusišką politinę valią užtikrinant veiksmingą ir suderintą Direktyvos 2009/43/EB nuostatų įgyvendinimą ir didinant ES vidaus

- bendradarbiavimą gynybos bei mokslinių tyrimų ir plėtros srityse; ragina valstybes nares pasinaudoti bendraisiais gynybos moksliniais tyrimais ir plėtra bei išigijimais, kad būtų padidintas jų kariuomenių sąveikumo lygis; ragina Komisiją padėti valstybėms narėms įgyvendinti direktyvą ir tęsti dialogą šiuo klausimu su nacionalinėmis valdžios institucijomis;
13. ragina Komisiją skatinti MVĮ dalyvavimą tarpvalstybiniuose projektuose ir didinti informuotumą apie direktyvos priemones ir naudą, ypač MVĮ;
 14. pabrėžia, kad reikia aiškiau išaiškinti ir nuosekliai įgyvendinti ES bendrąją poziciją dėl ginklų eksporto, siekiant apriboti ES vidaus gynybos rinkos susiskaidymą ir sustiprinti jos užsienio politikos nuoseklumą; pabrėžia, kad 2019 m. rugsėjo 16 d. išvadose Taryba pažymėjo, kad stiprinant Europos GPTB turėtų būti vykdomas glaudesnis bendradarbiavimas ir konvergencija karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolės srityje; ragina imtis veikslių, kad būtų pašalintos galimos spragos, nenuoseklumai arba prieštaravimai, kylantys tarp Perkėlimo bendrovės viduje direktyvos, bendrosios pozicijos ir Dvejopo naudojimo prekių reglamento; pabrėžia, kad svarbu visapusiškai atsižvelgti į Direktyvos 2009/43/EB 4 straipsnio 8 dalį; pabrėžia, kad išankstinio leidimo prieš reeksportuojant produktus ir sudedamąsias dalis nebereikėtų, jei bendroji pozicija būtų aiškinama ir įgyvendinama vienodai;
 15. rekomenduoja, kad būtų atlikta tinkama abiejų direktyvų poveikio ES ir JK bendradarbiavimui gynybos srityje po „Brexit’o“ analizė; ragina parengti konkrečias ES ir JK gynybos pramonės sektorių bendradarbiavimo nuostatas atsižvelgiant į bendro susitarimo, kurį gali pasiekti šalys, ypatumus;
 16. apgailestauja dėl riboto bendrųjų siuntimo licencijų naudojimo; ragina valstybes nares didinti skaidrumą atidžiau įgyvendinant Komisijos rekomendacijas dėl produktų, kuriems turi būti taikomos bendrosios siuntimo licencijos (BSL), taikymo srities ir sąlygų suderinimo; ragina Komisiją įvertinti, kaip įgyvendinamos jos rekomendacijos ir parengti ataskaitą šiuo klausimu; pabrėžia, kad valstybėms narėms reikia užtikrinti nacionalinių taisyklių, pagal kurias išduodamos siuntimo licencijos, vertimą; ragina Komisiją visapusiškai remti valstybes nares ir padėti joms kurti suderintas visuotines ir individualias EGPPP ir EPF projektų siuntimo licencijas;
 17. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti sertifikuotų su gynyba susijusių įmonių registro (CERTIDER) prieinamumą ir galimybes juo naudotis, sistemingai teikti išsamius duomenis apie ginklų perdavimą ES viduje ir apsvarstyti poreikį atnaujinti dabartinę statistikos sistemą, kad būtų galima geriau atsižvelgti į gynybos ir ginkluotės veiklą, vykdyti prasmingą priežiūrą ir tinkamai įvertinti Direktyvos 2009/43/EB įgyvendinimą; ragina valstybes nares kasmet pranešti Komisijai apie BSL ir individualių licencijų naudojimą; ragina Komisiją nuolat atnaujinti CERTIDER skyrių apie BSL; šiuo tikslu ragina valstybes nares sistemingai pranešti Komisijai apie bet kokius jų BSL pakeitimus.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	10.12.2020
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 51 -: 10 0: 7
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Źeljana Zovko
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Andor Deli, Markéta Gregorová, Bart Groothuis

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

51	+
EPP	Traian Băsescu, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Alexander Alexandrov Yordanov, Željana Zovko, Andor Deli
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Claudiu Manda, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans, Bart Groothuis
VERTS	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz, Salima Yenbou, Markéta Gregorová
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi

10	-
S&D	Dietmar Köster
ID	Lars Patrick Berg, Jaak Madison, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky
ECR	Charlie Weimers
GUE	Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
NI	Kostas Papadakis

7	0
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
ECR	Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	22.2.2021
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 32 -: 3 0: 10
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Andrus Ansip, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Dan-Ștefan Motreanu, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marco Zullo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Marco Campomenosi, Maria da Graça Carvalho, Krzysztof Hetman, Sven Mikser, Tsvetelina Penkova, Barbara Thaler, Edina Tóth

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

32	+
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek
NI	Miroslav Radačovský, Marco Zullo
PPE	Maria da Graça Carvalho, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Dan-Ștefan Motreanu, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Barbara Thaler, Edina Tóth, Tom Vandenkendelaere
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard
S&D	Brando Benifei, Biljana Borzan, Maria Grapini, Adriana Maldonado López, Sven Mikser, Leszek Miller, Tsvetelina Penkova, Christel Schaldemose

3	-
S&D	Evelyne Gebhardt
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier

10	0
ID	Alessandra Basso, Markus Buchheit, Marco Campomenosi, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė